

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ: 270727-222594
ΑΡΤΑΚΗΣ 12 - Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ: 919113-949422

www.syghrono.gr

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 11 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018 – ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ :
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

Α1. Μετάφραση

Σωκράτης: Δικό μας λοιπόν έργο, είπα εγώ, των ιδρυτών της πολιτείας, (είναι) να αναγκάσουμε τις εξαιρετικές φύσεις (ή τα ξεχωριστά πνεύματα) να φτάσουν στο μάθημα που προηγουμένως είπαμε ότι είναι το ανώτερο, δηλαδή και να δουν το αγαθό και να ανεβούν εκείνο τον ανηφορικό δρόμο, και, αφού ανεβούν και δουν αρκετά (το αγαθό), να μην τους επιτρέπουμε αυτό που τώρα τους επιτρέπεται.

Γλαύκων: Και ποιο είναι αυτό;

Σωκράτης: Το να μένουν συνεχώς εκεί ψηλά, είπα εγώ, και να μη θέλουν πάλι να κατεβαίνουν κοντά σ' εκείνους τους δεσμώτες, ούτε να παίρνουν μερίδιο από τους κόπους και τις τιμές εκείνων, είτε είναι μικρότερης είτε μεγαλύτερης σημασίας.

Γλαύκων: Έπειτα (μα πώς), είπε, θα αδικήσουμε αυτούς και θα τους κάνουμε να ζουν χειρότερα, ενώ είναι δυνατόν σ' αυτούς (να ζουν) καλύτερα;

Βλ. στην Πολιτεία ή Περὶ Δικαίου ο Πλάτωνας εκθέτει τις απόψεις του για την καλλίπολη, την ιδεώδη πολιτεία που εξασφαλίζει στον πολίτη τις τον άριστο βίο. Στην αλληγορία του επιπλάιου, απόβημα της οποίας δίνεται, ο φιλόσοφος προκειμένου να παρουσιάσει το αγαθό και την πορεία προς την κατάκτησή του χρησιμοποιεί μεταξύ άλλων τις ακόλουθες εκφράσεις:

α) αφικέσθαι πρὸς τὸ μᾶθημα ὃ ἐν τῷ πρόθετον ἔφαμεν εἶναι μέγιστον: το Αγαθό είναι η μεγαλύτερη αξία, αφού αυτό πρέπει να το κατακτήσουν όλοι οι άνθρωποι και κυρίως όσα πρόκειται να αναλάβουν τη διοίκηση της πολιτείας. Με το συγκεκριμένο όρο ο Πλάτωνας εννοεί τη θεάση της Ιδέας του Αγαθού, την υψηλή γνώση, που τελικά ευημερεί με το Αγαθό, καθώς ο φιλόσοφος υποστηρίζει μια κοινοκρατική ιδιαιδί, δηλαδή η γνώση της αλήθειας δεν μπορεί παρά να οδηγεί κατά αναγκαιότητα σε ηθική πράξη, στην πραγμάτωση του Αγαθού.

β) ἰδεῖν τὸ ἀγαθόν: σύμφωνα με σχόλιο του σχολικού εγχειριδίου, ο φιλόσοφος δε δίνει μια σαφή ερμηνεία για τον όρο «αγαθόν», που είναι ένας από τους βασικότερους στο φιλοσοφικό του σύστημα, παρά αρκείται σε ορισμένους υπαινιγμούς. Το Αγαθόν, λοιπόν, είναι: **I** το εἶναι και ὅ, τι διατηρεῖ το εἶναι **II** η τάξη, ο κόσμος και η ενότητα που διαπερνά

β1

σύγχρονο

ΕΣΤΙΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΓΡΕΣΣΙΒΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ ΕΚΑΡΧΑΔΟΥ ΚΤΗΝΑ ΓΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΕΤ-ΣΙΣΣΗΣ
ΑΡΤΑΚΙΣ 11 - Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΣ ΕΣΣΙΣ-ΚΟΚΚΙΣ

www.syghrono.gr

και ένέχει την πολλαπλότητα (III) ό,τι παρέχει την αλήθεια και την επιστήμη (IV) το έβχατο τέρμα, διλοδία ή ύψιστη αρχή, η πηγή του όντος και της γνώσης. Με το απαρέμφατο ζδέν υποδηλώνεται η πορεία προς το Αγαθό. Αυτό μπορεί να προεχχίσει και να το θεαθεί ο άνθρωπος όχι θέβαια με τις αισθήσεις, αλλά με την καθαρή νόηση.

δ) ἀναβήναι ἐκείνιν τὴν ἀνάβαίν = η κατάσταση του Αγαθού είναι δύσκολη και απαιτεί κόπο, επίμονη προσπάθεια και αγώνα. Πρόκειται για μια ανοδική πορεία, που οδηγεί στην ολό-ένα υψηλότερη γνώση και διάπλαση ήθους. κατά τον Πλά-τωνα, για να φτάσει η ψυχή στη θεά των ιδεών και τις κορυ-φαίες απ' όλες, αυτής της ιδέας του Αγαθού, πραγματοποιεί μία ανύψωση από τα χήνα ενδιαφέροντα προς τα ανώτερα αντικείμενα της νόησης, από τα ορατά ή αισθητά στα κοινά. Απελευθερώνεται από τα δεβρά της άχνοιας και της πλάνης και προεχχίζει την αλήθεια.

Φυσικά, αυτή δεν είναι η μόνη κατάβαση της ψυχής, αλλά ανώτερη διαδικασία και άβκτη πνευματικής ανα-ζήτησης, που είναι αναγκαία για ορισμένο θεωρητικό σκοπό και έχει συγκεκριμένη κάθε φορά κατάληξη. Μετά την ἀ-νάβαση υπάρχει επομένως επάνοδος και κατάβαση της ψυχής στα λιχότερα θεωρητικά και περιβώτερο πρακτικά,

3

σύγχρονο

ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ ΕΚΚΑΡΩΝ ΝΤΗΑ ΓΩΡΙΑ ΤΗΛ. 270727-222594
ΑΡΤΑΚΗΣ 12 - Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ. 010113-40000

www.syghrono.gr

β1

Όπως κοινωνικά ή πολιτικά, ενδιαφέροντά της.

Αξίζει να σημειωθεί, λοιπόν πως οι φιλόσοφοι ως άρχοντες - βασιλείς, θα μπορούν να ανεβαίνουν διαρκώς υψηλότερα για να θεαθούν όλο και καθαρότερα το Ήραθόν. Η δριβτη πολιτεία είναι αυτή που θα επιβλέπει να θα διευκο-λύνει την προαγωγή της φιλοσοφικής τους ιδιοφυΐας.

ΚΕΝΤΡΟ ΒΑΛΚΑΝΟΦΙΛΗΣ ΠΡΟΜΟΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΤΣΙΜΙΖΗ ΕΚΑΡΟΔΟΥ 1574 ΤΡΙΠΛΗ ΤΗΛ: 210727-02294
ΑΡΤΑΚΗΣ 12 - Α. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ: 01113-40902

www.syghrono.gr

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Β2 @ Στο έργο του «Πολιτικά» ο Πλάτωνας δια ερωτημάτων δεικνύει πραγματεύεται ζητήματα σχετικά με την υποχρέωση που έχουν οι αρετές πεπαιδευμένοι να φρεσύνουν τους ευνομιόφιλους τους καθώς και την επίδραση που ασκεί η παιδεία στην αιδεμένη ψυχή.

Πιο συγκεκριμένα, ο Σωκράτης αναπτύσσει στην εισαγωγή της Πολιτικής σχετικά με το αν είναι δίκαιο να εξουσιάζονται οι άφρονοί να ασκούν την διακυβέρνηση υποστηρίζει πως σκοπός της ιδεώδους πολιτικής δεν είναι να κάνει μόνο μια τάξη ευνομιόφιλη από άποψη των νόμων. Πράγματι, μεταρρυθμίζοντας την άποψη του Πλάτωνα υποστηρίζει πως σκοπός του νόμου, τον οποίο προαναποδείξει είναι η ευδαιμονία όπως της νόμος είναι η πολιτική, το δίκαιο από την πλευρά του συλλογικού συμφέροντος και προβάλλει το γενικό καλό της πολιτικά οργανωμένης κοινωνίας, ως άριστο επιδιωκόμενο από το Νόμο. Η φρασεολογία αυτή του λόγου είναι θετική για το αίτιο και αποτελεί ευφοριστική πεταρχία ταυτόχρονα, ο άφρονος αποδίδει στο νόμο τρεις πεταρχίες με τις οποίες επιδιώκεται η ευδαιμονία της πόλεως. Αναγνωρίζεται επίσης μετρίως, με ανωριότητα, νόμων και έργοι των για να καταδείξει τους αδυναμίες των πεταρχών-προϊσοδίες για την ύπαρξη και την ευδαιμονία της πόλεως. Αρχικά, ταίρια των κοινωνική πεταρχία του Νόμου (ευφοριστική) καθώς επιδιώκεται η κοινωνική ευναρμογή των πολιτών. Πώς αν επιτευχθεί η αρμονία, τόσο αλάφρα όσο πριν της ψυχής όσο και της κοινωνικής τάξης θα οδυνηθούν οι πολίτες εν δυνάμει, στην οργάνωσή τους. Κατ'επίκρουση είναι ευδαιμονία με το δείκτο μετρίως αίτιο (καλλιέργει) ο Σωκράτης αποδίδει στο νόμο οικονομική πεταρχία. Ο νόμος κατοχυρώνει για από τις βασικές ιδρυτικές αρχές της πόλεως, τον καταμερισμό της εργασίας, με τον οποίο κατακτάται η αιδεμένη. Έτσι, αν το άτομο είναι φέσει ευδείς, με την κοινωνική του ευναρμογή γίνεται αιδεμένη πόλη στην αιδεμένη που αποτελεί η κοινότητα με τον (14)

σύγχρονο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΥΝΕΤΗΡΗΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΩΝ

ΤΣΙΜΕΚΗ ΣΚΑΡΠΑΟΥ ΝΤΗΛ ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΗΛ: 210727-22294
ΑΡΤΑΚΙΩ 12 - Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ: 210113-40422

www.syghrono.gr

κατοφερμένο της εφημερίδας. Οι εφημερίδες κυκλοφορούν, σε κάθε
πόλη με βάση τις καλότητες του, μετ' ο καθένας να ενδιαφέρεται
και για την εκπαίδευση των παιδιών των συμπολιτών του.
Συνεπώς, μεταξύ των πολιτών καταλαμβάνεται έκθετος ενδιαφέρον,
αλληλοβοήθεια και αλληλοπροσφοράς. Με το τρίτο μοχλικό βήμα
(εξέγερση) διακινείται η παιδαγωγική και πολιτική παιδεία του
Λόγου, ο οποίος έχει χρέος να διατηρεί αδιάλειπτα ημερησίως και
αβραμώς να διατηρεί τη ειρήνη της πόλεως. Απαιτείται, λοιπόν, ο Λόγος
να κερδίσει την αληθινή ειρήνη, μετ' να εισαχθεί η βία στον
λόγον και από την άλλη να καταβάλει την πολιτική
κοινωνικοποίηση των ανθρώπων. Συνεπώς, ο Λόγος υπάρχει που παύει
βασίς της ενδιαιτήσεως του εθνικού, καταργεί την κοινωνικότητα
και αναδύεται της αγαθής πολιτείας σε πολιτικές ηθικές που
επιφορτίζονται με τη διατήρηση της ειρήνης της πόλεως. Τέλος, όφει
αφείκει και περιορισμός των υπερφορτίων των πολιτών, μετ' και την
αποδόση-βασίαν, μετ' να μην παρεκτρέπονται και διαταράσσου
τη ειρήνη της πόλεως.

B3)

- 1 Κέφαλο
- 2 τον χώρο
- 3 εκδιώχθηκε κατάν κατώς από το νησί
- 4 ενωρίζονται βιραλιωτικά και διοικητικά καθήκοντα.
- 5 την Τυραννίδα.

B4a)

- ἀφιέβθαι - ανικανοποίητος
- εἶπον - ρήμα
- ἰδεῖν - ιδέα
- μεταδιδόναι - παράδοση

B4b)

- Τα υλικά αγαθά συχνά αποτελούν αυτοσκοπό του ανθρώπου.
- Ο πόνος της στήθειας του αγαπημένου προσώπου είναι αβάστακτος
- Η προβλεπόμενη επικράτεια οδηγεί σε ένα φαύλο κύκλο αναγεννήσεως.

ΓΔ

Η ρητορική βρίσκεται σε αναλογική σχέση με τη διαλεκτική: και οι δυο τους ασχολούνται με θέματα που, κατά κάποιον τρόπο, αποτελούν μέρος των γνώσεων όλων των ανθρώπων και δεν ανήκουν στο περιεχόμενο μιας διακριτής επιστήμης. Αυτός είναι και ο λόγος που όλοι, λίγο πολύ, οι άνθρωποι ασκούν και τις δυο: Όλοι, πράγματι, ως έναν βαθμό, οι άνθρωποι δοκιμάζουν και να κριτικάρουν ή να υποστηρίξουν ένα επιχείρημα και να υπερασπιστούν τον εαυτό τους ή να γίνουν κατήγοροι. Μόνο που οι περισσότεροι άνθρωποι τα κάνουν όλα αυτά άλλοι στην τύχη και άλλοι από μια συνήθεια/ικανότητα που την απέκτησαν με άσκηση.⁶ Από τη στιγμή όμως που και οι δύο αυτοί τρόποι είναι δυνατοί, είναι φανερό ότι τα πράγματα αυτά μπορούν να γίνουν και με την εφαρμογή μιας ορισμένης μεθόδου. Μπορούμε, πράγματι, να ψάξουμε με το μυαλό μας και να βρούμε γιατί κάποιοι πετυχαίνουν ενεργώντας από συνήθεια και άλλοι ενεργώντας στην τύχη: όλοι τότε θα βρεθούμε σύμφωνοι ότι αυτού του είδους η διερεύνηση είναι, στην πραγματικότητα, το έργο μιας τέχνης.

Γ 2.α. ἔσειν: ἔσεινται.

σπέχειν: σπύχεις

πολλῶν: ταῖς πλείοταις.

ἕξως: ταῖς ἕξω.

ποιεῖν: ποιήσειν

ἐνηθίαν: τῶν ἐνηθειῶν.

Γ 2.β. τὸ δὲ τοιοῦτον: τὰ δὲ τοιαῦτα

πάντες: πάντες

τέχνης: τεχνῶν

ἔργον: ἔργα

ΕΞΗΓΕΡΙΝΑ

Γ3.α. ἀμφότεραι: υποκείμενο στο εἶσι

ἐξετάζειν: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο
ἐχειροῦσιν, ταυτοπροσωπία.

λόγον: αντικείμενο στο δέχων.

διὰ ἐνώθειαν: εμπρόθετος προσδιορισμός της
αιτίας στο δρώσιν.

ἔργον: κατηγορούμενο στο τοιαῦτον μέσω του
εἶναι.

Γ3.β. Δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική
πρόταση.

Γ3.γ. ἡ ῥητορικὴ: υποκείμενο στο εἶσι

ἀντίστροφος: κατηγορούμενο στη "ῥητορικὴ",
μέσω του ἐνδοτικῶν εἶσιν.

τῆ διαλεκτικῆ: δοσική αντικείμενιμή στο
"ἀντίστροφος", (εναλλακτικά
δοσική της αναφωρῆς)